

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2017

aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Järvamaa Arenduskeskus

registrikood: 90007098

tänavanimi, maja number: Rüütli tn 25

linn: Paide linn

vald: Paide linn

maakond: Järva maakond

postisihnumber: 72713

telefon: +372 53497727, +372 3852365

e-posti aadress: arenduskeskus@jarva.ee

veebilehe aadress: <http://jarva.kovtp.ee>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 4 Varud	15
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	16
Lisa 6 Kasutusrent	16
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	16
Lisa 8 Võlad töövõtjatele	17
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	17
Lisa 10 Annetused ja toetused	18
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	18
Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud	18
Lisa 13 Tööjõukulud	18
Lisa 14 Intressitulud	19
Lisa 15 Seotud osapooled	19
Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva	20
Aruande allkirjad	21
Vandeauditiitori aruanne	22

TEGEVUSARUANNE

Sihtasutus Järvamaa Arenduskeskus asutati 14. veebruaril 2003. aastal Järvamaa Omavalitsuste Liidu otsusega. Sihtasutus registreeriti Tallinna Linnakohtu registriosakonnas 17. aprillil 2003. Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline, nõukogu üheksa liikmeline. Sihtasutuse tegevuse eesmärgiks on toetada regiooni sotsiaalset ja majanduslikku arengut programmide, projektide algatamise, koordineerimise, nõustamise ja juhtimisega ning nendega seonduvate uuringute, arendustöö ja täiendkoolituse koordineerimise ning korraldamisega.

SA Järvamaa Arenduskeskuse missiooniks on aidata kaasa ja leida lahendusi oma klientide ja partnerite ideedele.

Kodanikuühiskonna valdkonnas on nõustamiste trend igal aastal vähenemise suunas, kuna uusi MTÜ-sid ei asutata enam nii palju kui seda tehti aastaid tagasi. Tänapäeval on oluline rõhuasetus ühingute arengunõustamistel ja jätkusuutlikkuse tagamisel.

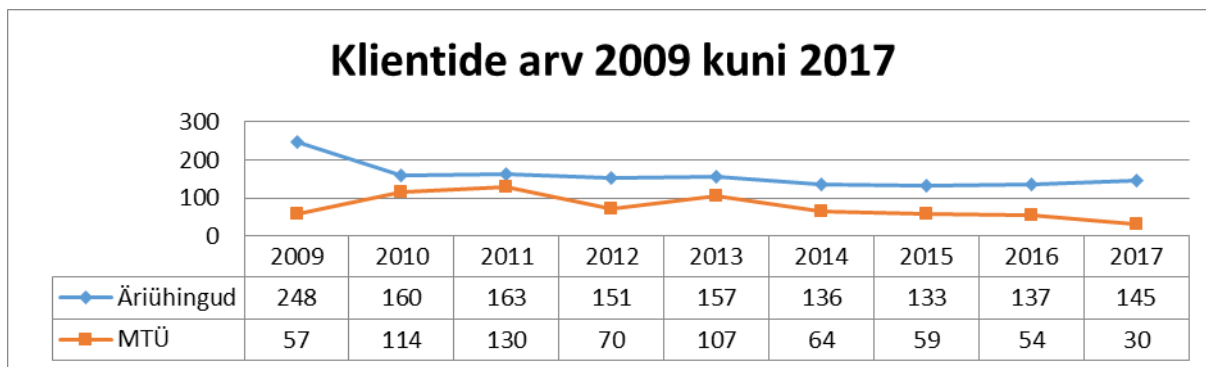
Keskuse poolt korraldatud ühenduste seitsmepäevane arenguprogramm keskendus juhi kui inimese arendamisele. Kodanikuühiskonna oluliseim sündmus toimus novembri lõpul kui korraldasime Ühishädala raames maakonna kodanikuühiskonna konverentsi, kus tunnustati 8 inimest/organisatsiooni, kes tegutsevad kodanikuühiskonna valdkonnas.

Ettevõtlusteadlikkuse arendamise suund on arenduskeskuse tegevuses kõige suurema osakaaluga. Ettevõtlusteemalist nõustamisteenust soovis eelmisel aastal 145 inimest. Viimasel seitsmel aastal on keskuse klientide arv püsinud stabiilsena.

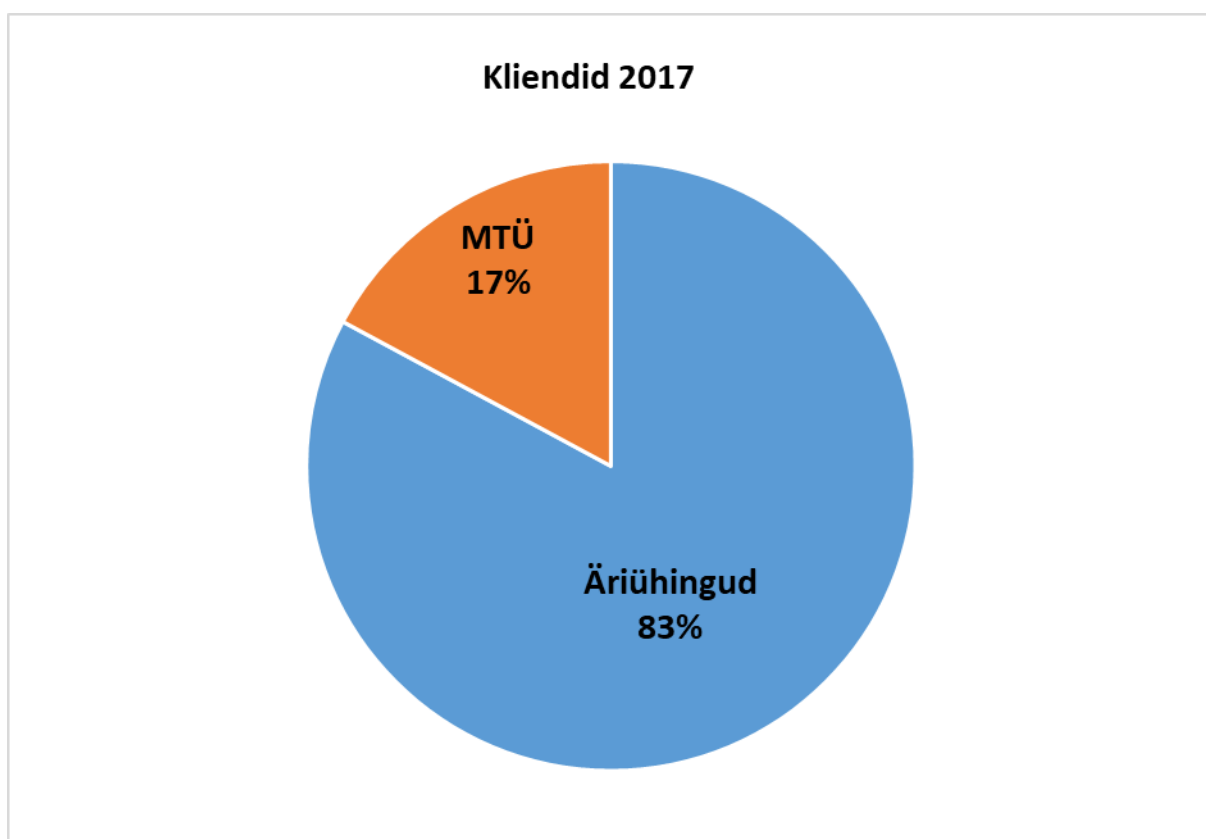
Uusi ettevõtteid registreeritakse meie maakonnas igal aastal umbes 200, meie keskuse kliente nendest on ca 30%. Peamiselt luuakse meil mikroettevõtteid ja üsnagi traditsioonilistel tegevusaladel nagu jaekaubandus, iluteenused, aiandus, mesindus, autoremonditeenus jne.

2017. aastal korraldasime traditsioonilisi sündmusi nagu alustava ettevõtja baaskoolitus, ettevõtluspäev, ettevõtlusnädal, organiseerisime arengureise, mentorklubisid jm seminare ning koolitusi. Ettevõtlusnädala erinevad sündmused olid suunatud nii alustavale kui tegutsevatele ettevõtjale, turismiettevõtjale ja koolinoortele. Kokku osales ettevõtlusnädala sündmustel üle 1 300 inimese, mida on 300 inimese võrra rohkem kui eelneval aastal.

Töötukassa poolt pakutava ettevõtluse alustamise toetuseni jõudis 7 ettevõtjat ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt pakutava starditoetuseni jõudis 2 ettevõtet.

Joonis 1 Järvamaa Arenduskeskuse klientide arve aastatel 2009-2017

Joonis 2 Järvamaa Arenduskeskuse klientide jagumine sektorite põhiselt aastal 2017

2017 aasta olid SA Järvamaa Arenduskeskusel märkimisväärsemateks tegevusteks ja valdkondadeks: **Järvamaa XI ettevõtlusnädala ja kodanikuühendustele suunatud Ühisnädala korraldamine novembrikuus, maakonna tööhõivekava tegevuste jätkamine nii noorte ettevõtlikkuse kui ettevõtjate suunal.** Maakondlikud arenduskeskused on kõigis maakondades paiknevad arendusorganisatsioonid, mis pakuvad tasuta nõustamisteenust alustavatele ja tegutsevatele ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele, alustavatele ja tegutsevatele mittetulundusühingutele ja sihtasutustele

Järvamaa Arenduskeskuse mõned suuremad ja olulisemad projektid, millega oleme 2016.a. tegelenud.

Järvamaa XI ettevõtlusnädal keskendub igal aastal ühel novembrikuu nädalal ettevõtlusele, ettevõtjatele ja ettevõtlikkusele. Ettevõtjate töö märkamiseks oleme korraldanud juba üksteist aastat ettevõtlusnädalat. Esmakordselt toimus see koos üle-eestilise ettevõtlusnädalaga. Aasta aastalt on huviliste arv kasvanud ja ettevõtmistest osavõtt aktiveerunud. Osalejate positiivne tagasiside paneb arenduskeskuse meeskonnal silmad särama ja võime julgelt öelda, et korraldasime motiveerivaid ja inspireerivaid sündmusi. Selleaastase ettevõtlusnädala motoks oli „Avasta ettevõtluse tähendus!“ ja sihtgrupiks noored vanuses 16-35 eluaastat.

Järvamaa Ettevõtlusnädalast võttis osa üle 1300 inimese, mis on 300 inimest rohkem võrreldes eelmise aastaga. Populaarseimad sündmused olid ettevõtluspäev, majandusviktoriin koolinoortele, parimate ettevõtjate tunnustamine, turismiettevõtjate kohtumine ning ettevõtete külastused.

Turismivaldkonnas aitasime koordineerida maakonna erinevate organisatsioonide ühist osalemist siseturismi suurimal messil Tourest 2017. Juhtisime maakonna turismikaardi kokkupanemist, korraldasime traditsioonilisi turismiasjaliste ümarlaudu ja nõustasime mitmeid alustavaid turismiettevõtjaid. Turismiinfokeskust külastas 2017. aastal 2 864 külastajat, kellest 1 954 olid eestlased ja 910 välismaalased. Pikaajaliseks traditsiooniks on maakonna uute turismiobjektide/teenuste pakujate külastuse korraldamine kevadel ja sügisel. Turismiinfokeskus koondab maakonna objektide külastusstatistikat ning sellega on võimalik tutvuda Järvamaa Arenduskeskuse koduleheküljel.

Maakondliku tööhõivekava rakendamine. Tööhõivekava koostamise eesmärgiks oli majandusaktiivsuse sh. tööhõive ja ettevõtlusaktiivsuses kasv väljaspool suurlinnu ja nende lähiümbrust. Järvamaa Arenduskeskus koostas maakondliku tööhõivekava, mis keskendub kahele olulisele sihtgrupile ehk noored vanuses 13-18 eluaastat ning alustavad ja tegutsevad ettevõtjad. **Noortele suunatud tegevuste eesmärgiks on Järvamaa noorte ettevõtlikkuse edendamine läbi motiveeriva ja toetava keskkonna loomise ning majandusõppe teadmiste kaudu.** Noorte ettevõtlikkuse ja haridusuuenduse teemal oli 2017 aasta väga tegus. Erinevates noortele, õpetajatele ja ka lastevanematele suunatud tegevustest võtsid osa kõik maakonna 22 kooli. Koostöös Harald Lepiskiga korraldasime koolides meeskondadele, õpilastele ja ka lastevanematele inspiratsioonipäevi, et innustada ja motiveerida koole olema ettevõtlikumad.

Eelmisel aastal said Väätša Põhikool ja Järva-Jaani Gümnaasium haridusprogrammi „Ettevõtlik kool“ raames tunnustuse, kuna koolid said kätte programmi baastaseme. Tunnustus on kooli kvaliteedimärk, ehk nendes koolides on õpilaste õpimotivatsioon suurem ning seal kujundatakse ettevõtlikku eluhoiakut. Tunnustusega koos on koolidel au ja võimalus kasutada „Ettevõtliku kooli“ märki ja lippu.

Väga hästi õnnestus haridusprogrammi „Ettevõtlik kool“ maakonna edulugude konkurss, kuhu laekus 14 edulugu ja kaks Koeru Keskkooli edulugu saavutasid üle-eestilisel konkursil võidu.

Maakonna koolijuhtidega koostöös toimusid õppereisid Läänemaale ja Soome, Kokkolasse. Eelmise aasta kevadel korraldasime Järvamaa haridusuuenduste koolituspäeva, mille eesmärgiks oli toetada kooli arendusmeeskondi uute õppemetoodikate kasutusele võtmise võimalustest ja õppeainete lõimimisest. Kokku korraldasime koostöös partneritega 44 erinevat sündmust hariduse valdkonnas.

Alustava ja tegutseva ettevõtjate tegevuste eesmärgiks on arengupotentsiaali leidmine ning arendamine, mille läbi tõuseb nende võimekus - parimal juhul võimekus maksta suuremat töötasu töötajatele. Programmi käigus toimuvad mentorklubi kohtumised, mis toimusid 4 korda aastas. Võrgustikus on 84 inimest 64 erinevast organisatsioonist, kellest 23 on alustavad ehk alla 5 aastase tegevusega organisatsioonid ja 41 on tegutsenud üle 5 aasta. Teise tegevusena korraldasime 2 siseriiklikku arengureisi uute kontaktide saamiseks ja koostöökokkulepete sõlmimiseks. Arengureisidel osales 51 inimest. **Tööhõivekava rahastab Euroopa Regionaalarengu programm ja Järvamaa Omavalitsuste Liit. Tööhõivekava maksumus perioodil 2017-2019 aastal on 216 147 eurot.**

Esmakordselt olime 2017 aastal oma meeskonnaga väljas Arvamusfestivalil, kus vedasime teemat „Kaks linna, üks maakonnakeskus“. Arutelu keskendus Türi ja Paide linna vahelisele koostööle.

Maakondlikud Arenduskeskused (MAK) võrgustiku koordinaatoriks on SA Järvamaa Arenduskeskus.

Võrgustiku koordinaatori rolliga on lisandunud Järvamaa arenduskeskusele uusi tegevusi, milleks on võrgustiku liikmete info ja erialateadmiste vahetuse korraldamine, ühtsete tugiteenuste arendamine, koolitused, tootearendus ning ühisturundus. Eestis on kokku 15 maakondlikku arenduskeskust, kellest on kümne aasta jooksul välja kujunenud kõigis maakondades tegutsevad arendusorganisatsioonid, mis pakuvad riigi, Euroopa Liidu ning kohalike partnerite toetusel info- ja nõustamisteenust ning arendustuge ettevõtjatele, kodanikuühendustele ja kohalikele omavalitsustele. Lisaks pakuvad arenduskeskused maakondlikul tasandil investorteenindust ja tegutsevad aktiivselt noorte ettevõtlikkuse arendamise valdkonnas.

2017. aastal olid arenduskeskuse partneriteks Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus 206 583 euro ulatuses, Järvamaa Omavalitsuste Liit 48 435 euro ulatuses, Kodanikuühiskonna Sihtkapital 18 600 euro ulatuses.

Nõukogu esimehele maksti 2017. aastal ühekordset tasu 500 eurot. Nõukogu teistele liikmetele tasu ja hüvitisi ei ole makstud ning soodustusi ei ole tehtud.

Ettevõtte majandustegevust iseloomustavad suhtarvud ja näitajad 2017. aastal (eurodes)

	2017	2016
Tulu kasv võrreldes eelmise aastaga %	-7,84	-9,83
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	4,53	5,13
Omakapitali osatähtsus varades %	78	80
Kohustuste osatähtsus varadest %	22	20

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Tulu kasv (%) = $\frac{\text{tulu 2017} - \text{tulu 2016}}{\text{tulu 2016}} * 100$
- Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = $\frac{\text{käibevara}}{\text{lühiajalised kohustused}}$
- Omakapitali osatähtsus varades (%): $\frac{\text{Omakapital}}{\text{varad}} * 100$
- Kohustuste osatähtsus varadest (%): $\frac{\text{Kohustused}}{\text{varad}} * 100$

Katrin Puusepp

Juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	23 900	22 473	2
Nõuded ja ettemaksud	46 988	45 315	3
Varud	3 765	3 809	4
Kokku käibevarad	74 653	71 597	
Kokku varad	74 653	71 597	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	16 483	13 956	7
Kokku lühiajalised kohustised	16 483	13 956	
Kokku kohustised	16 483	13 956	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	13 967	13 967	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	43 674	24 350	
Aruandeaasta tulem	529	19 324	
Kokku netovara	58 170	57 641	
Kokku kohustised ja netovara	74 653	71 597	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	295 528	316 351	10
Tulu ettevõtlusest	20 816	26 906	11
Kokku tulud	316 344	343 257	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-73 214	-39 150	
Mitmesugused tegevuskulud	-65 666	-97 249	12
Tööjõukulud	-176 941	-174 154	13
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	0	-13 383	
Kokku kulud	-315 821	-323 936	
Põhitegevuse tulem	523	19 321	
Intressitulud	6	3	14
Aruandeaasta tulem	529	19 324	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud annetused ja toetused	295 945	290 923
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	25 379	23 418
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-147 754	-134 929
Väljamaksed töötajatele	-172 149	-173 705
Muud rahavood põhitegevusest	0	-10 727
Kokku rahavood põhitegevusest	1 421	-5 020
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekunud intressid	6	3
Kokku rahavood investeerimistegevusest	6	3
Kokku rahavood	1 427	-5 017
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	22 473	27 490
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 427	-5 017
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	23 900	22 473

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2015	13 967	24 350	38 317
Aruandeaasta tulem		19 324	19 324
31.12.2016	13 967	43 674	57 641
Aruandeaasta tulem		529	529
31.12.2017	13 967	44 203	58 170

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Järvamaa Arenduskeskuse 2017. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

SA Järvamaa Arenduskeskuse tulude-kulude aruanne on koostatud Raamatupidamise toimkonna juhendis nr. 14 toodud sihtasutuste ja mittetulundusühingutele soovitatava tulude-kulude aruande alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Alates 01.01.2005 kohaldatakse sihtasutusele Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendit. Sellest tulenevalt esitatakse Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteemi raamatupidamise saldoandmike vastavuses juhendis sätestatud arvestuspõhimõtetega.

Aruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et sihtasutus on jätkuvalt tegutsev.

Raha

Raha ning raha lähenditena kajastatakse raha kassas ja pangas. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid otsemeetodil.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse igapäevase tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga ostja kohta eraldi. Nõuded, mille kohta on teada, et nad on lootusetud, on bilansist välja kantud.

Muud nõuded

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvus summas.

Varud

Varude all on kajastatud Järvamaa Turismiinfokeskuse müügiks ostetud kaubad.

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 5 000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5 000 eurot

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle arenduskeskusele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rentniku poolt kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustised ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksamisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel.

Sihtfinantseeritud kulud kajastuvad tulemiaruaandes kuluses. Sihtfinantseerimisega soetatud põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses ja amortiseeritakse kulusse kasuliku eluea jooksul.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Saadud toetuste arvestusel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- Mittesihotstarbelisi toetusi kajastatakse tuluna hetkel, mil nende laekumine on praktiliselt kindel
- Sihotstarbelisi toetusi kajastatakse tuluna perioodis, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks toetused on mõeldud.

Toetust mis on mõeldud kasutamiseks teatud kindlas valdkonnas, kuid ei ole otseselt seotud ühegi konkreetse projekti finantseerimisega (Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt saadud baas- ja lisafinantseerimine), ei loeta sihotstarbeliseks annetuseks. Selliseid toetuseid kajastatakse tuluna hetkel, mil nende laekumine on praktiliselt kindel.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusid.

Juhul kui teatud kuluga seotud tulud ei ole otseselt identifitseeritavad, kasutatakse kulude kajastamiseks ligikaudseid meetodeid.

Kulutused, mis tõenäoliselt ei genereeri tulusid, kajastatakse kuluna nende toimumise hetkel.

Seotud osapooled

Sihtasutus käsitleb seotud osapooltena isikuid, kellel on kontroll teise osapoole üle või kes omavad olulist mõju teise osapoole äriiliste otsustele.

Seotud osapooled on sihtasutuse nõukogu ja juhatuse liikmed ning nende isikute lähedased. Lisaks loetakse seotud osapoolteks asutusi ja ettevõtteid, kus eelnevalt nimetatud isikutel on oluline mõju.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31. detsember 2017 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikus, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Raha pangakontodel	23 852	22 425
Sularaha kassas	48	48
Kokku raha	23 900	22 473

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2017	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	4 092	4 092	
Ostjatelt laekumata arved	4 092	4 092	
Ettemaksed	1 799	1 799	
Tulevaste perioodide kulud	1 799	1 799	
Makstud deposiittagatised	100	100	
Laekumata sihtfinantseerimine	39 921	39 921	9
Ettemakstud sihtfinantseerimine	1 000	1 000	
Kulude ettemaksed töövõtjatele	76	76	
Kokku nõuded ja ettemaksed	46 988	46 988	
	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	3 510	3 510	
Ostjatelt laekumata arved	3 510	3 510	
Ettemaksed	2 750	2 750	
Tulevaste perioodide kulud	2 750	2 750	
Makstud deposiittagatised	100	100	
Laekumata sihtfinantseerimine	38 955	38 955	9
Kokku nõuded ja ettemaksed	45 315	45 315	

Lisa 4 Varud (eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Müügiks ostetud kaubad	3 765	3 809
Kokku varud	3 765	3 809

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	4 532	1 671
Sotsiaalmaks	4 959	3 319
Kohustuslik kogumispension	289	202
Töötuskindlustusmaksed	325	216
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	10 105	5 408

Lisa 6 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2017	2016
Kasutusrendikulu	13	645
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2017	31.12.2016
12 kuu jooksul	0	13

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	3 979	3 979	
Võlad töövõtjatele	408	408	8
Maksuvõlad	10 105	10 105	5
Saadud ettemaksed	1 991	1 991	
Tulevaste perioodide tulud	1 991	1 991	
Kokku võlad ja ettemaksed	16 483	16 483	
	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	6 227	6 227	
Võlad töövõtjatele	724	724	8
Maksuvõlad	5 408	5 408	5
Saadud ettemaksed	1 597	1 597	
Tulevaste perioodide tulud	902	902	
Muud saadud ettemaksed	695	695	
Kokku võlad ja ettemaksed	13 956	13 956	

Lisa 8 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Töötasude kohustis	0	294
Deklareerimata maksukohustis	0	154
Võlad majanduskulude eest	408	276
Kokku võlad töövõtjatele	408	724

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2015	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2016
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Ettevõtluse Arendamise SA	-14 049	175 035	0	-198 296	-37 310
Järvamaa Omavalitsuste Liit	-959	39 981	0	-39 981	-959
Kodanikuühiskonna Sihtkapital	-270	28 747	0	-29 163	-686
Sotsiaalministeerium	1 063	18 633	0	-19 001	695
Järva Maavalitsus	0	1 000	0	-1 000	0
Maakondlikud arenduskeskused	0	13 000	0	-14 000	-1 000
Kohalikud omavalitsused	0	12 322	0	-12 705	-383
Eesti Mittetulundusühenduste ja sihtasutuste liit	0	2 205	0	-2 205	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-14 215	290 923		-316 351	-39 643
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-14 215	290 923		-316 351	-39 643
	31.12.2016	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2017
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Ettevõtluse Arendamise SA	-37 310	204 931	0	-206 583	-38 962
Järvamaa Omavalitsuste Liit	-959	48 435	0	-48 435	-959
Kodanikuühiskonna Sihtkapital	-686	19 286	0	-18 600	0
Sotsiaalministeerium	695	0	-695	0	0
Kohalikud omavalitsused	-383	383	0	0	0
Maakondlikud arenduskeskused	-1 000	15 000	0	-14 000	0
MTÜ Loov Eesti	0	3 020	0	-3 020	0
Turismiettevõtjad	0	4 890	0	-4 890	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-39 643	295 945	-695	-295 528	-39 921
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-39 643	295 945	-695	-295 528	-39 921

Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2017	2016
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	155 762	176 113
Sihtotstarbelised toetused projektidele	139 766	140 238
Kokku annetused ja toetused	295 528	316 351

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2017	2016
Raamatupidamisteenus	2 834	2 834
Projektide osalustasud	7 426	12 237
Turimiinfokeskuse müügitulud	10 556	11 835
Kokku tulu ettevõtlusest	20 816	26 906

Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2017	2016
Mitmesugused bürookulud	-7 780	-27 601
Lähetuskulud	-238	-314
Koolituskulud	-1 706	-858
Ruumide kulud	-8 564	-10 269
Infotehnoloogia kulud	-1 586	-3 478
Inventari kulud	-320	-1 067
Müügikulud	-5 382	-4 052
Transpordikulud	-2 595	-6 325
Ürituste ja seminaride kulud	-37 495	-43 285
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-65 666	-97 249

Lisa 13 Tööjõukulud

(eurodes)

	2017	2016
Palgakulu	-130 916	-130 189
Sotsiaalmaksud	-44 101	-43 874
Erisoodustused	-45	0
Maksud erisoodustustelt	-35	-91
Muud	-1 844	0
Kokku tööjõukulud	-176 941	-174 154
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	7	8

Tööjõukuludest 66 552 eurot on sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide kulu

Lisa 14 Intressitulud

(eurodes)

	2017	2016
Kokku intressitulud	6	3

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2017		31.12.2016	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Asutajad ja liikmed	959	0	982	302
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0	23	21

2017	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	302	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	66	165
2016	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	525	35
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4 541	2 015

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2017	2016
Arvestatud tasu	30 980	26 724

Sihtasutuse juhatuse liikmele arvestati 2017. aastal tasusid kokku 30 980 eurot, millest juhatuse liikme tasu oli 18 014 eurot, lisatasu 1 080 eurot, muu töötasu 11 886 eurot.

(Sihtasutuse juhatuse liikmele arvestati 2016. aastal tasusid kokku 26 224 eurot, millest juhatuse liikme tasu oli 12 739 eurot, lisatasu 2 895.

eurot, muu töötasu 6 890 eurot ja käsunduslepingute tasu 3 700 eurot.)

Nõukogu esimehele maksti ühekordset tasu 500 eurot, teistele nõukogu liikmetele tasusid ei makstud ja soodustusi ei tehtud.

Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva

2018. aastal sihtfinantseeritakse keskust järgnevalt:

Järvamaa Omavalitsuste Liidu lepingud:

- JAK baasfinantseerimise leping summas 12 500 eurot
- Turismiinfokeskuse finantseerimise leping summas 16 000 eurot
- Maakondliku tööhõivekava elluviimise kaasfinantseerimiseks 13 600 eurot.
- Järvamaa haridusuuenduslike tegevuste kuludeks 7 000 eurot
- Kohaliku omaalgatuse programmi menetlustegevusteks 11 410 eurot
- Maakonna arendustegevuste sh. maakonna strateegia koostamiseks 36 126 eurot
- Kodanikuühiskonna konverentsi korraldamiseks 1 500 eurot

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) leping

- Sihtfinantseerimise leping EASiga on sõlmitud perioodiks 01.01.2018-31.12.2018 summas 53 427, millest 42 352 moodustavad personaliga seotud kulud ning 11 075 ettevõtluse suuna arendustegevuste ellu viimiseks.

Maakondlike arenduskeskuste võrgustiku leping EASiga sõlmitakse üheks aastaks summas 59 000 eurot. Eraldatud vahendeid võib kasutada vastavalt kokku lepitud tegevuskavale tegevuste ellu viimiseks ja koordinaatori personali ning üld-ja halduskulude katmiseks.

Sihtfinantseerimise leping EASiga turismiinfokeskuse jätkusuutliku tegevuse tagamiseks sõlmitakse 1 aastaks summas 13 000. Eraldatud vahendeid on võimalik kasutada turismiinfokeskuse personali- ning üld-ja halduskulude katmiseks.

Kodanikuühiskonna Sihtkapitali (KÜSK) leping

Sihtfinantseerimise leping KÜSKiga on sõlmitud perioodiks 01.01.2018-31.12.2018 summas 14 400 eurot, mis on mõeldud MTÜ suuna personalikulude katmiseks ning 6 000 eurot MTÜ arenguprogrammi ja tunnustamise korraldamiseks.